

Nr 419.

Av herr **Wahlund m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om dyrtidstillägg för år 1948 å folkpensioner m. m.

I propositionen nr 268 har Kungl. Maj:t föreslagit, att dyrtidstillägg å folkpensioner skall utgå för innevarande år. Enligt propositionen i fråga skulle dyrtidstilläggen — efter en kompensationsgrad av fem procent — utgå med 50 kronor till ensamstående pensionär, 40 kronor till envar av äkta makar, som båda åtnjuta folkpension, och till pensionsberättigad, vars hustru uppbär hustrutillägg, samt 30 kronor till änkepensionsberättigad.

Socialvårdskommittén, som erhållit i uppdrag att utreda frågan om dyrtidstillägg å folkpensioner, har beräknat, att pensionärernas levnadskostnader mellan juni 1946 och september 1947 stegrats med 4,9 procent. Om hänsyn togs även till den stegring av levnadskostnaderna, som ägt rum efter den 1 januari 1948 genom sloandet av de statliga livsmedelsrabatterna, skulle stegringen uppgå till 12,1 procent. Kommittén har vid sitt utredningsarbete ansett, att vissa skäl talade för att statsmakterna utgått från att folkpensionärerna genom de höjda folkpensionerna blivit kompenserade för bortfallet av livsmedelsrabatterna, varför en höjning av folkpensionerna med 5 procent som kompensation för levnadskostnadsstegringen närmast borde komma i fråga. Enligt kommitténs mening borde dyrtidstilläggen betraktas som en nominell höjning, d. v. s. ett återställande av den reella minimistandard, vilken avsetts med folkpensionernas generella belopp (utan bostadstillägg). I konsekvens härmed borde för alla folkpensionärer, oavsett pensionernas variationer efter inkomst, dyrtidstillägget utgå med fastställt procenttal på sagda pensions maximibelopp.

Statsrådet och chefen för socialdepartementet har emellertid icke accepterat socialvårdskommitténs förslag, att dyrtidstilläggen i enlighet med de av kommittén förordade normerna skulle tillkomma alla folkpensionärer. Med hänvisning till det rådande ekonomiska läget föreslår statsrådet, att dyrtidstillägg endast skall utgå till sådana pensionärer, som väsentligen äro beroende av folkpensionen för sin försörjning eller för vilka folkpensionen åtminstone utgör en betydande del av inkomsten.

Enligt de grunder, som föreslagits i propositionen, skall dyrtidstillägg utgå till en ensamstående pensionär, vars inkomst ej uppgår till 400 kr. i bostadskostnadsgrupp I, 700 kr. i bostadskostnadsgrupp II, 1 000 kr. i bostadskostnadsgrupp III, 1 300 kr. i bostadskostnadsgrupp IV och 1 600 kr. i bostadskostnadsgrupp V. För makar, vilka båda är pensionsberättigade, blir rätten till dyrtids-

tillägg begränsad till dem, vilkas sammanlagda inkomst ej uppgår till 600 kr. i bostadskostnadsgrupp I, 1 000 kr. i bostadskostnadsgrupp II, 1 400 kr. i bostadskostnadsgrupp III, 1 800 kr. i bostadskostnadsgrupp IV och 2 200 kr. i bostadskostnadsgrupp V.

Vi kunna för vår del icke ansluta oss till chefens för socialdepartementet mening, att dyrtidskompensationen till folkpensionärerna skall utgå efter inkomstprövning och att inkomstgränserna graderats efter bostadskostnadsgrupp. När beslut i riksdagen fattades om höjning av folkpensionerna innebar detta, att de generella pensionsbeloppen — utan bostadstillägg — skulle tillfalla alla folkpensionärer, oberoende av inkomstförhållanden och dyrortsgrupper. Då de nu föreslagna dyrtidstilläggen endast äro att betrakta som en nominell höjning av pensionsbeloppen, d. v. s. ett återställande av pensionsbeloppens köpkraft, fordrar konsekvensen enligt vår mening, att dessa tillägg skola utgå till alla folkpensionärer, oberoende av vilka inkomster de i övrigt åtnjuta. Visserligen innebär departementschefens förslag en besparing, jämfört med socialvårds-kommitténs förslag, men besparingen är av relativt ringa storleksordning. Därjämte anse vi det vara en gärd av rättvisa att ge de gamla kompensation för levnadskostnadernas stegring. Vidare må påpekas, att den prövning av folkpensionärernas inkomstförhållanden, som föreslagits i propositionen, ger upphov till extra arbete och kostnader för de berörda organen, som måste anses överflödiga.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 268 måtte besluta, att de i nämnda proposition föreslagna dyrtidstilläggen till folkpensionärer skola utgå till alla pensionärer, oberoende av deras inkomstförhållanden i övrigt.

Stockholm den 5 juni 1948.

S. G. W. Wahlund.

Lars E. Andersson.

Gärda Svenson.

Bernhard Näsghård.